

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նշ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

352/47.925)

ՀԱՅ ԿԱԼ

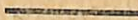
ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ ՄԻԱԾԵՔ

Հ-99

սյ

ՀՐԱՀԱՆԳ-ՆԱԿԱԶ

ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ, ԳՅՈՒՂԱՑԻՆԵՐԻ ՅԵՎ ԿԱՐՄԻՐ
ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ Ց-ՐԴ
ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ՅԵՐԵՎԱՆԻ ԲԱՂԱԲԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՅԵՐԲՍՂԻՈՐՀՐԴԻ ԿԱԶՄԲԱԺՆԻ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1931

15523 - 52

40.169

17 JUN 2013

MAR 2010

ՀՐԱՀԱՆԳ-ՆԱԿԱԶ

ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ, ԳՅՈՒՂԱՅԻՆԵՐԻ ՅԵՎ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԵՐԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ 8-ՐԴ ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ՅԵՐԵՎԱՆԻ ԲԱՂԱԲԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻՆ

ՀԱՅՊՈԼԻԳՐԱՅԻ ՏՊԱՐԱՆ
ՊԱՏՎԵՐ 1265
ԳՐԱՌԵՊԳԼԵՎԱՐ 6005 (Բ)
ՏԻՐԱԺ 5000

Խորհուրդների ընթացիկ վերընտրություններն անցնում են այսպիսի պայմաններում, յերբ բանվոր դատակարգն իր ալանդարդ կոմկուսի ղեկավարությամբ, ընկնյան պատգամների անադարտ կենսագործման հիման վրա ծավալում է սոցիալիստական կառուցման հաղթական թափը: Յերկրի ինդուստրացման բազայի վրա դյուղի մանր անհատական անտեսությունները վերափոխվում են համայնացրած սոցիալիստական անտեսության՝ տեխնիկայի նորանոր նվաճումների գործադրությամբ: Անընդհատ բարելավվում է աշխատավորության կուլտ-կենցաղային պայմանները: Սոցիալիստական հայրենիքի վերակառուցման 5-ամյակը 4 տարում հոյակապ պլանի իրագործման խնդիրը անհրաժեշտորեն ստեղծել է աշխատանքի կազմակերպման նոր, ալելի բարձր ձևվեր. սոցիալիստական մրցում, հարվածայնություն և այլն, վորոնք լավագույն գրավական են սոցիալիզմի կառուցման աննախընթաց վերելքի: Այս բոլորը հաջողությամբ կիրադործվի աշխատավորության ուժգնորեն յերկրի պաշտպանության գործն ամրապնդելու պայմաններում, վոր հարկավոր վարկյանին արժանի հարված և հասցնելու համաշխարհային իմպերիալիզմին ու նրա բոլոր տե-

սակի վարձակալներին, վորոնք ամեն միջոց գործ են դնում տապալելու համաշխարհային պրոլետարիատի սոցիալիստական հայրենիքը:

Քաղխորհուրդ ուղարկվող յուրաքանչյուր պատգամավոր պետք է զինվի ամենից առաջ այն համոզումով ու գիտակցութեամբ, վոր նրա ախտի մատնակցութեամբ Քաղխորհրդի աշխատանքներում, վճռական անողոք պայքարով դասակարգային թշնամու՝ մեր յերկրում տակավին մնացած կապիտալիստական ելեմենտների, կուլակի դեմ, ավելի կհնչտացնի, նրան վերջնականապես, վորպես դասակարգի վերացումը և կամբացնի գյուղի և քաղաքի աշխատավորութեան զոգման գործը՝ ծավալելով խորհրդային ու կոլլեկտիվ տնտեսութեանները:

Քաղխորհրդի պատգամավորներն իրենց ախտի մասնակցութեամբ ու հարվածային աշխատանքով ե՛լ ավելի բարձրացնելու յեն Քաղխորհրդի հեղինակութեանը տշխատավոր մասսաների աչքում: Լայն կիրառելով ինքնաքննադատութեան լոզունգը յերեկան հանելով աղարատներում, թե՛ հին կարգերից մնացած սովորույթները ու բյուրոկրատիկ խեղաթյուրումները, ուժեղացնելու յեն խորհուրդներէ աշխատանքները: Այս բոլորին դուզնիմաց ստանձակարգ տեղ է դրավում, ինչպես ցույց տվեց բնթացիկ տարին, բանվորական մատակարարման գործի կանոնավոր կազմակերպումը: Քաղխորհուրդն իր ուշադրութեանն ավելի ևս պիտի սրի բան՝ մատակարարման խնդիրների վրա և իր առևտրական պետերատիվ սեկցիայի միջոցով մանրամասն ուսումնասիրութեան յենթարկվի կոոպերացիայի աշխատանքները և այդպիսին զնի իր բարձրութեան վրա, վորով ավելի կթեթեփանան մեր աճման անցողիկ դժվարութեանները:

Քաղխորհուրդն իր հսկողութեան ու ուշադրութեան կենտրոնը չպետք է հեռացնի նաև արդյունաբերութեան խնդիրներից, այն է՝ ապրանքների վորակի լավացումը, աշ-

խատանքի արտադրողականութեան բարձրացում, ինքնաբեռքի իջեցում և այլն: Նշված հարցերը պետք է լայնորեն քննութեան առնվեն ու համապատասխան լուծում ստանան, ինչպես սեկցիաների, նույնպես նախադահուլթեան ու պլանումի նիստերում: Սրա հետեվանքով Քաղխորհրդում ընտրված յուրաքանչյուր պատգամավոր պետք է ոժանդակի, վորպեսզի 5-ամյակի 3-րդ տարվա պլանի, ինչպես քանակական այնպես և վորակական ցուցանիշները լրիվ կատարվեն:

5-ամյակը 4 տարում կատարելու գործում նվազ տեղ չի բռնում կուլտուրական հեղափոխութեան խնդիրները: Բանվոր դասակարգը չի պատկերացնում սոցիալիստական շինարարութեանն առանց լայն աշխատավոր մասսաների կուլտուրական մակարդակի բարձրացման: Ընտրված պատգամավորները պետք է ընդհուպ մոտենան քնդհանուր պարտադիր ուսման, կադրերի վերապատրաստման և անդրադատութեանը լրացնելու վերացման գործին և իրենց ամբողջ ուժն ու ընդունակութեաններն ի սպաս դնեն այդ ուղղութեամբ Քաղխորհրդի կողմից կատարվող ձեռնարկումներին:

Յերկրի ինքնապաշտպանութեան գործը լայն մասսաների սեփականութեան դարձնելու և Քաղաքային խորհրդի կապը կարմիր Բանակի հետ ե՛լ ավելի ամրապնդելու համար խոչըր դեր ունի կատարելու զինվորական սեկցիան: Նորընտիր պատգամավորները պետք է առանձին հետաքրքրութեան հայտնաբերեն դեպի ուղղման գործը, ախտի մասնակցեն զինվորական սեկցիայի նիստներին, իր ժամանակին քննութեան առնեն բանակայիններին հուզող հարցերը և տան համապատասխան լուծում, վորով ե՛լ ավելի կբարձրացնեն սոցիալիստական հայրենիքի արթուն պահ: Կարմիր բանակի բարոյա-քաղաքական վիճակը:

Սոցիալիստական հայրենիքի աճման դժվարութեանները մի կողմից և պրոլետարիատի դիկտատուրայի՝ կապի-

**ՔԱՂԽՈՐՀՐԴԻ ՊԼԵՆՈՒՄԻ, ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ
ՄԱՍՍՍՅԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆԿ-
ՆԵՐԻ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ**

տախտական ելեմենտների վրա բոլոր ճակտոններում ուժեղ
հարձակում գործելու փաստի հետեւյալնքով, դասակարգա-
յին թշնամու որհասական ղեկավարութիւնը մյուս կողմից,
ուժեղացրել են մանր բուրժուազիայի տատանումները, վո-
րոնք անդրադարձել են նաև պրոլետարիատի անկաշուն
տարրերի վրա: Այդ տատանումները վորոչ չափով փոխան-
ցվել են նաև կուսակցութեան վորոչ ողակների վրա: Այլ ող-
պարտունիքով, վոր հանդիսանում է կուլակի լոգների իրա-
կան արտահայտիչը, ներկա ետապում, հանդիսանում է կու-
սակցութեան մեջ ամենալուսնալուր թեքումը, սակայն վորչ
մի բոպե չպետք է մոռանալ «ձախ»՝ արոցկիստական ող-
պորտունիքով թեքման վտանգը, վոր իր եյութեամբ մանր
բուրժուական աղգեցութեանների զաղափարախոսութեան
է, իսկ աջ-«ձախ» յերկերետանի Սիբցովի և Լոմինաձեյի
կազմած ողպորտունիստական բլսկի գոյութեանը և հակա-
կուսակցական աշխատանքները, միանգամ ևս անյերկրայե-
լիորեն հաստատում են կուսակցութեան կողմից աջ և «ձախ»
ողպորտունիքով տված լենինյան զնահատականի ճշտու-
թեանը:

Քաղխորհուրդ ընտրված յուրաքանչյուր պատգամավո-
րը պետք է դոտեսնդովի լենինյան պայքարի զենքով, ուշա-
դրութեամբ հետեւի և հայտնարերի Քաղխորհուրդի աշխա-
տանքներում ցուցաբերող ողպորտունիստական տարրերին,
մերկացնի զեպի նրանց հաշտվողական վերարեմունք ունե-
ցողների և անողք պայքար տանելով նրանց դեմ, ապահովի
կուսակցութեան գլխավոր գծի անշեղ կենսագործումը աղ-
գային քաղաքականութեան, պրոլետարիատի զիկտատուրա-
յի և սոցիալիզմի շինարարութեան բոլոր ասպարեղներում:

Վերահիշյալ սկզբունքների իրագործման կապակցու-
թեամբ, ընտրողներն առաջադրում են հետեւյալ միջոցներ
կիրառումը:

1. Քաղխորհուրդի պլենումի, նախագահութեան ուշա-
դրութեանը բեյեռել քաղաքի սոցիալիստական արդյունա-
բերութեան զարգացման, սոցիալ-կուլտուրական կյանքի,
կոմմունալ շինարարութեան, Ֆինանսա-բյուջետային, հե-
ղափոխական որինակնութեան և այլ կենսական խնդիրներ
կիրառման վրա:

2. Միջոցներ ձեռք առնել, վոր Քաղաքային խորհուրդի
պլենումի, նախագահութեան նիստերը հրապիրով են որացու-
ցային կարգով, նիստերում քննութեան առնվելիք հիմնական
հարցերը նախորդ մշակման յենթարկվեն Քաղխորհուրդի
սեկիյաններում և սլան-վիճակազրական հանձնաթողովում:

3. Եւթեղացնել Քաղաքային խորհուրդի հսկողութեանը
քաղաքի սահմաններում գտնվող հիմնարկ-ձեռնարկների աշ-
խատանքների վրա և պարբերաբար Քաղխորհուրդի նիստե-
րում սել նրանց գեկուցումները տարվող աշխատանքների,
արդիֆինալանների կազմելու և կատարելու վերարբերյալ:

4. Միջոցներ ձեռք առնել հաշվառման վերցնելու Քա-
ղաքային խորհուրդի վորոշումները և հսկել, վոր աղպլխի-
ները ժամանակին և առանց ձգձգումների կիրարկվեն կյան-
քում:

5. Ութեղացնել Քաղխորհուրդի նախագահութեան զեկա-
վարութեանը Քաղխորհուրդի բաժինների աշխատանքների
բնագավառում, վերջինների զործունեութեանը գնելով
խիստ ծրագրային հունի մեջ:

6. Քաղաքային խորհուրդի սեկիյանների աշխատանքների
ստպարեղում գոյութեան ունեցող թերութեանները վերա-
ցնելու նպատակով անհրաժեշտ է ձեռնարկել հետեւյալ մի-
ջոցները:

ա) Ծավալել սոցիալիստական մրցումը Քաղաքային խորհրդի սեկցիաներում .

բ) Սեկցիաների մեջ ներգրավել ակտիվ բանվորներ , արհեստակցական և հասարակական այլ կազմակերպութ-
յունների անդամներ .

գ) Սեկցիաների աշխատանքների կենտրոնը դարձնել քաղաքի արտադրութայն սոցիալիստական վերակառուցման խնդիրները .

դ) Սեկցիաների կողմից տարվող աշխատանքները դնել ծրագրային հունի մեջ .

յե) Ուժեղացնել սեկցիաների կապը քաղաքի արտադրա-
կան ձեռնարկների հետ , պարբերաբար վերջինների նիստերը հրավիրելով գործարաններում .

զ) Հիմնարկ-ձեռնարկների աշխատանքները ստուգման յենթարկելու նպատակով Քաղխորհրդի սեկցիաների անդամ-
ներից կազմակերպել բրիգադներ և հետեվողական հսկողու-
թյուն ունենալ , վոր նրանց աշխատանքները գրվեն իրենց կոչման բարձրութայն վրա .

ե) Ուժեղացնել սեկցիաների փոխադարձ կապը հրավի-
րելով սեկցիաների և նրանց բյուրոների միացյալ նիստեր .

ը) Հաշվետվածան յենթարկել Քաղխորհրդի սեկցիաների վորոշումները և հսկողություն ունենալ , վոր աշխատակիները ժամանակին կիրառվեն կյանքում .

թ) Քաղխորհրդի սեկցիաների նիստերը հրավիրել որա-
ցուցային կարգով և միջոցներ ձեռք առնել , վոր սեկցիանե-
րի նիստերի համար տրամադրվեն համապատասխան շեն-
քեր , իսկ այլ վայրերում նիստեր հրավիրելիս նաև փոխա-
դրական միջոցներ .

ժ) Քաղխորհրդի նախադասութայն ղեկավարությունը սեկցիաների աշխատանքների ասպարեզում ուժեղացնելու նպատակով , Քաղխորհրդի նախադասութայն նիստերում

պարբերաբար լսել սեկցիաների ղեկուցումները իրենց դու-
ծունեութայն մասին .

ժա) Քաղխորհրդի սեկցիաների և Քաղխորհրդի անդամ-
ների անելիքների մասին հրատարակել հանրամատչելի դրա-
կանություն .

ժբ) Քաղաքային խորհրդի անդամներին խորհրդային շինարարութայն խնդիրներին իրադեկ դարձնելու նպատա-
կով կազմակերպել կարճատև հնդորյա դասընթացներ , վորի համար տրամադրել համապատասխան ֆինանսական մի-
ջոցներ :

ԿՈՄՍՈՒՆԱԼ-ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԵԶՈՒՄ

7. Քաղաքի բարեկարգման աշխատանքները իր կոչման
բարձրութայն վրա դնելու նպատակով կիրառվել հետեվյալ
միջոցները .

ա) Կարգի բերել քաղաքի և կոսպերատիվ թաղի փո-
ղոցները , ինչպես նաև ֆինանսական հնարավորությունների
սահմաններում մայթման յենթարկել փողոցները .

բ) Ոժտնդակել Հոգժողկոմատին Քանաքեռի բլուրը ան-
տատապատելու .

գ) Առանձնակի ուշադրություն դարձնել քաղաքի ծաղ-
կանոցների և ծառատունկների դարգացման վրա .

դ) Կատուցել ընկ . Ծահումյանի հուշարձանը .

8. Բյուջետային միջոցները սահմաններում կառուցել
նխատեսմամբ բնակարաններ , ապահովելով աշխատակիներն
անհրաժեշտ շինանյութերով և վորակյալ բանվորական ու-
ժով : Ավարտել քաղաքի անախարա կառուցումները (բնա-
կարանային շենքեր , հրչեջ պումակ , հյուրանոց) և կենտրո-
նական հյուրանոցում ապրողներին փոխադրել և ժամադին
տները , սակզծելով հնարավորություն գոյություն ունեցող
հյուրանոցը ոգտադործելու ըստ նպատակին :

9. Քաղաքային տները հանձնել Տունտրեստին, առաջարկելով վերջինին հսկողութեան ունենալ տների բարեկարգ վիճակում սրահելու գործի վրա:

10. Ավարտել նոր ջրմուղու կառուցումը 1931 թ., իսկ նույն թվի ամառվա սկզբին ջրմուղը միացնել առաջին հերթին նախատեսված քաղաքի ջրախողովակների հետ:

11. Ձեռնարկել քաղաքի կոյուղու կառուցման աշխատանքներին:

12. Ձեռնարկել նոր բաղնիքի, լվացքատան, կենդանիների դեփակայքման վառարանի կառուցման աշխատանքներին:

13. Ձեռնարկել ելքաբորոքարչի դժի և սլարկի կառուցմանը այն հաշվով, վոր նշված աշխատանքներն ավարտվեն 1932 թվին:

14. Քաղաքի շինարարութեանն սպասարկելու նպատակով ավելացնել ախոս դարձի մեքենաների թիվը, ինչպես նաև գումակի սայրերի և սակառնների բանակը, վերջինս աստիճանաբար յենթարկելով մեքենայացման:

15. Լախ բանվորական մասաներին սպասարկելու համար գտնել անհրաժեշտ քաղաքում ունենալ դրավատուն:

16. Ընդլսյնել քաղաքի ելքաբորոքանցը և միջոցներ ձեռք առնել վոր քաղաքի ծայրամասերը սասնան ելքաբորական յուսարվորութեան:

17. Հասարակական կարիքների համար քաղաքի ծայրամասերում ունենալ հեռախոսային կետեր:

18. Ֆիզկուլտուրայի հետ կապված աշխատանքներն իր կոչման բարձրութեան վրա դնելու նպատակով կառուցել ֆիզկուլտուրայի դահլիճ ինչպես նաև ֆիզկուլտուրայի հրապարակի համար տրամադրել համապատասխան հողամաս:

19. Քաղաքի ծայրամասերի ազդարնակչութեան սպասարկման կարիքները բավարարելու նպատակով կառուցել

խանութներ և այդպիսիները տրամադրել բանկոտային բաշխիչ կետեր կազմակերպելու համար:

20. Շտապ կերպով ավարտել քաղաքի նախագծի վերանայումը և հաստատումը: Արդելել քաղաքի սահմաններում սպորինի շինարարութեան կատարելը, հսկողութեան ունենալով, վոր անշեղ կերպով շինարարութեանը ընթանա նոր նախադժով և կառուցման իրավունքներով սահմանված կարգով: Միջոցներ ձեռք առնել, վոր բոլոր տնտեսութեանները ունենան հատակագծեր, ինչպես նաև տանել համապատասխան աշխատանք կարգավորելու պետական ֆոնդը: Պետական և հասարակական հիմնարկ-ձեռնարկներին տրամադրած շենքերի դիմաց սահմանված նորմաներով գանձել ամորտիզացիոն գումարներ և ստեղծել ամորտիզացիոն ֆոնդ: Առեվտրա-արդյունաբերական շենքերի յեկամուտների սպասովելու համար, այդ պիսիները աստիճանաբար ազատել բնակիչներին և ծառայեցնել իրենց անմիջական նպատակին:

21. Կարգավորել Կոմունալ բաժնի և ձեռնարկների հաշվապահութեանը և շտապ կարգով անցկացնել դույքերի հաշվառում, այդ նպատակի համար բլուժելով նախատեսելով համապատասխան գումարներ:

22. Քաղաքի յեկամուտների դանձման աշխատանքները դնել կանոնավոր հիմքերի վրա և միջոցներ ձեռք առնել, վոր մնացած ազառքները լուծարքի յենթարկվեն:

23. Ձեռնարկել Կոմունալ թանգարանի կազմակերպման աշխատանքներին, այդ նպատակի համար տրամադրելով համապատասխան շենք: Առաջադրել Հայկինոյին նկարել հին քաղաքի կառուցումների և ազգաբնակչութեան հին կենցաղի նրմուշներ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԵՐԵԶՈՒՄ

24. Տեղական արդյունաբերութեանը մեխանիզացիայի յենթարկելու, դոյութեան ունեցող գործարանների թիվը ա-

վերացնելու, կահավորելու, ինչպես նաև արտադրութեան վորակը բարձրացնելու և ինքնարժեքն իջեցնելու նպատակով, գտնել անհրաժեշտ.

ա) Ուժեղացնել բյուջետային հասկացումները 1931 թվի կապիտալ շինարարութեան ասպարիզում.

բ) Միջնորդել Ժողովուրդի ստաջ կրթի և գաջի նորահասույց գործարանները հանձնելու Քաղսրճրդի տեղ. արդյունաբերական բաժնին.

գ) Ձեռնարկել յերկրաբանական հետախուզական աշխատանքներ յերկվան հանելու շինանյութերի հումույթը.

դ) Ազգարնակչութեան մատակարարման գործը իր կոչման բարձրութեան վրա դնելու նպատակով գտնել անհրաժեշտ տեղ. արդյունաբերական գծով կառուցել սննդհամլ մթերքներ արտադրող գործարաններ.

ե) Գտնել անհրաժեշտ շինանյութերի արտադրութեանը տեղական հումքից կենտրոնացնել Յերեվանի Քաղսրճրդի Տեղ.Արդյունաբերական բաժնում:

ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԱՍԴԱՐԵԶՈՒՄ

25. Քաղաքի կուլտուր-յուսավորութեան աշխատանքներն իր կոչման բարձրութեան վրա դնելու նպատակով գտնել անհրաժեշտ.

ա) Ի պրոցական շինարարութեան կարեքներ ճամար բյուջեյով նախատեսված գումարները լրիվ չափով ոգտագործն և կառուցել. մեկ շէնք 7-ամյակներ ճամար, մեկ շէնք 1-ին աստիճանի դպրոցի ճամար, մեկ շէնք որլնակելի մանկապարտեգի ճամար, մեկ շէնք մեթուգական կայանի ճամար, ինչպես նաև կառուցել «Շահումյան» անվան դպրոցի յերրորդ ճարկը.

բ) Ապահովել պոլիտեխնիկական կրթութեյունն իր յեք մեքնայացման յենթարկված արհատանոցներով (մեկ հյուանոց, մեքնայական և կազմատուն).

գ) Պարտադիր տսման կիրսումն ապահովելու նպատակով ստեղծել չքալոր աշակերտներ Փոնդ.

յե) Կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման ճամար բյուջեյում նախատեսել համարնատախան գումարներ.

դ) Բարելավել դպրոցական աշխատակիցներ յմտեսական դրութեյունը.

ե) Քաղաքի դպրոցներում և հանրակացարաններում սնցկացնել սաղխոցանց, ինչպես նաև ձեռք բերել մանկական կիտներ.

ը) Ընդլայնել գոյութեյուն ունեցող մանկատունը, մեքնայացման յենթարկել նրա արհատանոցը՝ փողոցից համաքած անապաստան յերեխաների դաստիարակութեյունը ապահովելու ճամար.

թ) Ընդլայնել պիտներական ճամբարի Փոնդը, ստեղծելով հնրավորութեյուն մեծ թիով չքալոր յերեխաներ ուզարկելու ճամբար.

ժ) Սպորտ աշխատանքները կանոնավորելու ճամար ավարակ Փիղկուլա դահլիճի կառուցումը, ինչպես նաև ձեռք բերել այդ դահլիճի ճամար անհրաժեշտ Փիղկուլա գործիքներ.

ժա) Քաղաքի աշակերտութեան ճամար կառուցել կենտրոնական որինակելի հրապարակ.

ժբ) Առանձնակի ուչադրութեյուն դարձնել քաղաքի դըպրոցական շէնքերի պահպանութեյան և վերանորոգութեյան գործի վրա.

ժգ» Ուժեղացնել բժշկական հսկողութեյունը դպրոցական սաների առողջապահական դրութեյան վրա և մեքնոցներ տրամադրել, վրա թուլլ և հիվանդ աշակերտները սեղարկվին բուժարաններ, հանգստի տներ:

ԱՌՈՂՋԱԴԱՀԱՎԱՆ ԱՍԴԱՐԵԶՈՒՄ

Քաղաքի ստողջապահութեան գործը կանոնավորելու և իր կոչման բարձրութեան վրա դնելու նպատակով գտնել անհրաժեշտ հետևյալ միջոցների կիրսուկումը.

ԲՈՒԺ-ՊՐՈՖԻԼԱԿՏԻԿ ԳԾՈՎ

26. ա) Ավելացնել մասնավորների թիվը հիվանդանոցին բուժ անվազին 25%-ով.

բ) կարծակերպել վորպես խնամախոս միավոր չուսու-վույթ ուղևորության կայան.

գ) Անցնել 120 մասնավորանոց սուբ-վարակիչ հիվանդանոցի կառուցման աշխատանքներին.

դ) Անցնել քաղաքի կենտրոնական միասնական բուժա-բանի շենքի կառուցման, վորի նախադիմը արդեն հաստատ-ված է: Դիտարանները զայցիայի յենթարկել բոլոր արտադրակ: բանվորներին ըստ արտադրութ. և ըստ բնակավայրերի, վորի համար հրավիրել հատուկ մասնագետներ և բարձր վարակով բժիշկներ.

յե) Տեղում բուժ. ուղևորության գործը կանոնավորելու նպատակով, սովեթացնել բժիշկները թիվը այն հաշվով, վորպեսզի մեկ բժիշի վրա ընկնի վոչ ավել քան հինգ հա-վար բնակչութուն: Բոլոր բժիշկները պետք է ունենան ան-պայման հիվանդանոցային վործաշրջան և նրանց աշխա-տավարձը պետք է պերագանցի մնացած բժիշկների աշխա-տավարձին.

զ) Արաբկիրում և Նորքում կազմակերպել բուժակայան-ներ.

է) Նկատի ունենալով, վոր քաղաքի ծայրամասերում դեղատներ չունենալու պատճառով հիվանդները ստիպված են դեղորայքի համար գալ քաղաք, կոնցում կազմակերպել սուանձին պեղատուն:

ՎՈՍՈՒՆԱԼ ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ ԳԾՈՎ

27. ա) Քաղաքի աղյուսանման գործի կանոնավոր հիմքե-րի վար դներու նպատակով, գտնել անհրաժեշտ սովեթացնել աղբատար մեքենաների և ֆուրգոնների քանակը՝ հասցնելով

նրանց թիվը 5 մեքենայի, 15 ֆուրգոնի և: հատ մի ձիանի տաշկայի (նեղ փողոցների համար).

բ) Առնաձևակի ուշադրություն դարձնել, վոր կոյու-թյուն ունեցող փոխադրական միջոցները ուղևորութեն ասցինուալ կերպով.

գ) կանոնավորել քաղաքի ծայրամասերի աղբահանման գործը: Քաղաքում կուտակվող աղբը անվնաս դարձնելու նպատակով գտնել անհրաժեշտ անմեքայալես ձևանարկելու աղբաալքման վստարանի կառուցմանը: Քաղաքի աղբահա-նությունը կատարել դիշերը:

դ) Լայնացնել դոնապանների ցանցը այն հաշվով, վոր բոլոր փողոցներում լինեն դոնապաններ: Ուժեղացնել հսկո-րությունը դոնապանների աշխատանքների վրա.

յե) Նկատի ունենալով աստենիգացիոն սրուզի ներկա-յիս միանդամայն անբավարար քանակը, գտնել անհրա-ժեշտ աստենիգացիոն տակառները: քանակը ավելացնել և նրանց թիվը հասցնել մինչև 15-ի.

զ) Նկատի ունենալով, վոր նոր կոյուղու կառուցումը դեռ չի սկսված, գտնել անհրաժեշտ կանոնավորել և վերա-նորոգել հին կոյուղին: Գոյություն ունեցող կոյուղու հա-մար կառուցել բիլոլոլիական ֆիլտր: կարմիր բանակի փո-ղոցը վերջում բաց հոսող կոյուղին ծածկել և կարգավորել.

է) կանոնավորել քաղաքի ալլիների և բանջարանոցների սուաները.

բ) Միջոցներ ձևաք ստնել քաղաքի մեջ և շուրջը դանվող արհեստական ճահճացումները և լճացումները չորացնելու (Մարբսի փողոց, Շիրաչի մահլա, Մեքենայական փոռի և կայարանի մեջ ընկնող տարածությունը, նոր Բյուխանիայի հյուսիս-արևելյան կողմում գտնվող տարածությունը, Մարվանլարի ճահճանոցներն և այլն.

թ) Միջոցներ ձևաք ստնել և պարտադրել բոլոր շինա-բարական ձևանարկներին նոր կառուցվող շենքերի նախա-

գծերը համաձայնեցնելու գոյությունն ունեցող սրենքների հիման վրա սանիտարական բաժանմունքի հետ.

ժ) Աշխատավորական լայն մասսաները սանիտարական աշխատանքներին մասնակից դարձնելու և տների ու բնակարանների սանիտարական դրությունը բարելավելու նպատակով անհրաժեշտ համարել Բնակչինկոտայ և Բնակվարձ կոսոպ տների կից կազմակերպել Երեզուպոսական ԲՆԻՆՆեր:

ժա) Քաղաքում գոյություն ունեցող փսշու դեմ պայքարելու նպատակով անհրաժեշտ համարել ձեռք բերել Ե. յեքարական ջրմղիչներ՝ դիտավոր փողոցները ջրելու համար:

ԴԵԶԻՆՖԵԿՑԻԱՅԻ ՅԵՎ ԴԵԶԻՆՍԵԿՑԻԱՅԻ ԱՍԳԱՐԻՋՈՒՄ

28. ա) Գտնել անհրաժեշտ կառույցել նոր շինք դեպինֆեկցիայի կամերայի համար իր բոլոր հարմարություններով:

բ) Ի նկատի ունենալով, վոր ներկայիս դեպ. կամերան չի աշխատում, ինչպես հարկավոր է (բակտերիոցիտ տեսակետից) անհրաժեշտ և ձեռք բերել նոր կամերա պոտոֆորմալինային մեծ ծավալի:

գ) Դեպ. կամերային կից անհրաժեշտ և ունենալ իրականացրին տուն լիպոքատան հետ միասին:

դ) Ներկայիս դեպ. կամերայի շինքը ազատել բնակիչներից:

ԴԴՐՈՅԱ-ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԳԾՈՎ

29. ա) Դպրոցների շինքերում տարվող յերեք-չորս հերթի պարապմունքները պահանջում են անորոշմանորեն մասամբ թեթեվացնել:

բ) Դպրոցներում ունենալ սեղանատուն, ակումբ, սաք նախաճաշ:

գ) Բարձրացնել դպրոցների շինքերի սանիտարական դրությունը:

դ) Դպրոցների նստարանները յենթարկել անհրաժեշտ վերանորոգման, վորպեսզի համապատասխանի առողջապահական պահանջներին:

յե) Սան. բժիշկների հայեցողությամբ դպրոցներում անցկացնել սանիտարական օրեր:

ՄՆՆԴԱ-ՄԹԵՐԱՅԻՆ ԳԾՈՎ

30. ա) Բարձրացնել քաղաքի շուկաների սանիտարական դրությունը, այն Ե. անցկացնել խմելու ջուր, յուլյա, շուկաները ջրել, սալահատակել, և նոր շուկայում կառուցել նոր արտաքնոց, աշրպիսին միացնելով կոյուղու հետ:

բ) Շուկաների աղբահանությունը և ջրելը կատարել որական 3 անգամ, հատկապես ամառային ամիսների ընթացքում:

գ) Շին և նոր շուկաներում Երեզուպոսական Ե-ից մինչև յերեկոյան Ժամը 7-ը ունենալ միլիցիաներ պահակ սանիտարական հսկողության համար:

դ) Անհրաժեշտ համարել քաղաքում ունենալ սանիտարական լաբորատորիա, ինչպես նաև դիյետետիկ ճաշարան:

ՍԱՆ-ԼՈՒՄ ԱՍԳԱՐԻՋՈՒՄ

31. ա) կազմակերպել քաղաքում սան. յուս. տուն և աշխատանքները կենտրոնացնել այնտեղ:

բ) Խոշոր գործարաններին կից կազմակերպել սանիտարական-առողջապահական տնայնակներ:

գ) Բնակկողմի կողմից կազմակերպել սան. յեռայակներ:

15523-52 17

դ) Անհրաժեշտ համարել ՀԱՄԽ-ի միջոցով շրջիկ թափ-
րոնի ունեւերոււարի մեջ մտցնել առողջապահական և սո-
ցիալական բնույթ կրող ազիտ պիւսններ:

յե) Սան. լուս. աշխատանքները մասսայականացնելու
համար, հրատարակել բրոշյուրներ, պլակատներ, ազյու-
սակներ հայերեն և թուրքերեն լեզուներով:

ՖԻԶԿՈՒՆԻՏԻ ԱՍԴԱՐԻԶՈՒՄ

32. ա) Քաղկեօրհրդին կից կազմակերպել Փիզկուլուս
բժշկական բյուրո:

բ) Ունենալ քաղաքում լավ կազմակերպված կաբինետ-
ներ Փիզկուլուսընտրիկների անարոպումետրիկ քննութիւններէ
համար, նամանավանդ աշտադրական բանվորների համար:

գ) Ունենալ առանձին ֆոնդ Փիզկուլուսի բժիշկներին
Մոսկվա—Լենինգրադ Փիզկուլուսի ինստիտուտ գործուղել-
լու համար:

դ) Միջնորդել Առժողկոմատի առաջ Փիզկուլուս. բը-
ժիշկների կադրերի պատրաստման խնդրով:

յե) Նորակառույց բնակարաններում նախատեսել Փիզ-
կուլուս. դահլիճներ լիցքային աշխատանքներ տանելու, ինչ-
պես նաև Փիզկուլուսութայի կարիքների համար շինքերին կից
տրամադրել համապատասխան հսկումասեր:

զ) Ավարտել վերադրմի կառուցման աշխատանքները,
ինչպես նաև ստադիոնի պահան աշխատանքները:

ե) Անդրկովկասյան Փիզկուլուսի ինստիտուտներում և
Յեքեվանի ուիմա-պլաստիկայի Փիզկուլուսը տեխնիկու-
մում ունենալ թոշակազու ուսանողներ:

բ) Քաղկեօրհրդի 1931 թվի բյուջեյում Փիզկուլուս կա-
րիքների համար նախատեսել համապատասխան դոմարներ՝
սպորտ-շինարարութեան, ինվենտարի ձեռք բերման, կադ-
րերի պատրաստման և մի շարք վերակառուցման աշխա-
տանքների ծախքերը ծածկելու համար:

թ) Ուժեղացնել հեկոլությունը, վորպեսզի քաղաքի
հիմնարկ-ձեռնարկները կիրառեն կյանքում Ֆիզկուլուսութայի
վարդացման վերաբերյալ հրատարակած վորչումները:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅԱՆ ԱՍԴԱՐԻԶՈՒՄ

33. ա) Սոցիալական ապահովութեան աշխատանքները
էր կոչման բարձրութեան վրա դնելու նպատակով կիրառ-
կել հետեւյալ միջոցները:

ա) Ուժեղացնել Քաղկեօրհրդի նախադահութեան դեկա-
վարութեանը սոցիալական ապահովութեան աշխատանքներ
առարեղում:

բ) Միջոցներ ձեռք առնել, վոր Սոցապրաժնին տուրթեր
գործող վեկտորական, աշխատանքի, հաշմանդամների, քա-
ղաքացիական կռիվներում տուժածներին, անհայտ կորած-
ների ընտանիքներին, կարմիր բանակայինների ընտանիքնե-
րին և չքավոր քաղաքացիներին թոշակ ու նպատտ վորոշող
հանձնաժողովի գործունեյութեանը գրվի կանոնալիզ հունի
մեջ:

գ) Գտնել անհատեւտ սոց. ապահովութեան կարիքները հա-
մար 1929—30 թ. բյուջեյում նախատեսված գումարները
ավերացնել:

դ) Ընդլայնել Սոցապրաժնին տուրթեր գոյութեան
ունեցող հաշմանդամների հանրակացարանն, բնդրկելով նրա
մեջ ավելի մեծ թվով կին անապաստան հաշմանդամներ:
Միաժամանակ առանձին հոգատարութեան առարկա դարձ-
նել հաշմանդամների պարենավորման և հագուստեղենի
խնդիրը:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՍԴԱՐԻԶՈՒՄ

34. ա) Ուժեղացնել պայքարը քաղաքում գոյութեան
ունեցող սրիկայական յերեվութիւնների դեմ:

բ) Միջոցներ ձեռք առնել հավաքելու փողոցների անապատան յերեխաներին և անապատան կանանց համապատասխան ուղղիչ-դաստիարակչական հաստատութիւններում նրանց տեղավորելու նպատակով .

գ) Ուժեղացնել հսկողութիւնը քաղաքային Սորճրդէի պրատադէր փոքրուսների կիրառկման դործում սպասականատութիւն յենթարկելով այն բոլոր քաղաքացիներին, վորոնք խախտում են Քաղխորճրդէի վորքումները՝ հասարակական անդորրութիւն ու կարգի պահպանութիւն, հեղափոխական որինականութիւն կիրառկման և այլ ասպարեզներում :

դ) Միջոցներ ձեռք առնել բարեյայելու բազաքի միլիցիայի կենցաղային և անտեսական դբութիւնը .

յե) Նկատի առնելով, վոր Միլիցիայի շարքերում գոյութիւն ունեցող հասունութիւն գլխավոր պատճառներից կտրեվոր տեղը բռնում է բնակարանային ինդիքը, միջոցներ ձեռք առնել Միլիցիայի համար կառուցել հանրակացարան, ինչպէս նաև Քաղխորճրդէի կողմից նոր կառուցվող շենքերում տրամադրել համապատասխան քանակութիւնը սենյակներ .

զ) Միլիցիային շարքային և հրամանատարական կազմի քաղաքական մակարդակը բարձրցնելու նպատակով նպոմակել կարճատև դասընթացներ, ինչպէս նաև Միլիցիայի աշխատակիցներին գործուղել համապատասխան միլիցիական դպրոցներ, այդ նպատակների համար բյուջէում նախատեսելով համապատասխան գումարներ :

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՍՊԱՐԻՋՈՒՄ

35. ա) Բյուջեն իր ժամանակին և իրական հոգի վրա կառուցելու նպատակով առանձին ուշադրութիւնը հաշի առնել Քաղխորճրդէի բոլոր յեկամային աղբյուրները և նախապէս վերամշակված նախագծերով լիովին ապահովել Քաղխորճրդի յենթակա հիմնարկ-ձեռնարկների պահանջներ :

բ) Բանվորական մասսաներին մասնակից դարձնել թե ամբողջ բյուջէի կառուցման և թե առանձին ձյուղերի նախագծերի մշակման աշխատանքներին .

գ) Առանձին ուշադրութիւն դարձնել բյուջէտային դիտցիպլինայի խիստ կիրառմանը և հետեվել յեկամային մասի լրիվ կատարման վրա .

դ) Յուրաքանչյուր յեռամսյակում բյուջէի կատարման մասին տալ մանրամասն ղեկուցում բանվորական ժողովներում :

ՊԵՏ-ՎԱՐԿԻ ԱՍՊԱՐԻՋՈՒՄ

36. ա) Ձեռնարկել բոլոր միջոցները պարզաբանելու լայն մասսաներին Պետ-փոխառութիւնների դերը և նշանակութիւնը յերկրի անտեսութիւն սոցիալիտական վերակառուցման և «Հնգամյակը չորս տարում» իրագործելու ինդրում .

բ) Գործադրել բոլոր միջոցները, վոր Պետ-փոխառութիւնների իրացման նախագիծը կիրարկվի կյանքում 100 տոկոսով .

գ) Ձինանսական միջոցների մորիլիգայիան հաջողութիւնը ավարտելու նպատակով ձեռնարկել ամենակարուկ միջոցները աղղարնակչութիւն վճարումները ժամանակին և լրիվ գանձելու համար :

ՀՎՐԿՄԱՆ ՅԵՎ ԳԱՆՁՄԱՆ ԱՍՊԱՐԻՋՈՒՄ

37. ա) Ապահովել դասակարգային դժի անչոզ կիրարկումը հարկման աշխատանքների ասպարիղում .

բ) Ձեռք առնել բոլոր հնարավոր միջոցները հայտարարելու գաղտնի առևտրով գրաղվող քաղաքացիներին և նրանց յեկամուտները շրջանատութիւն չափը .

գ) Հարկերի դանձման աշխատանքները կազմակերպել

այնպէս, վոր հնարավոր լինի կարճ ժամանակում լուծարել յենթարկել նախկին ասպտօքները և ապահովել ընթացիկ վըճարումները որենքով սահմանված ժամկետներին:

ԱՐԿԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԱՍԴԱՐԻՋՈՒՄ

- 38. ա) Միջոցներ ձեռք առնել, վոր ժողդատարաններում գործերը քննվեն արագ կերպով և առանց ձգձգումների.
- բ) Ուժեղացնել որենքների մասսայականացումը բանվորական և աշխատավորական մաստաներում.
- գ) Իր կոչման բարձրության վրա դնել աշխատավոր մասսաների իրավական ոգնության դործը.

ԱՌԵՎՏՐԻ ՅԵՎ ԿՈՈՊԵՐԻՅԻԱՅԻ ԱՍԴԱՐԻՋՈՒՄ

- 37. ա) Ուժեղացնել Քաղաքային Խորհրդի նախադասության հսկողութիւնը բանվորական կոոպերացիայի աշխտանքների վրա և առևտրի ու կոոպերացիայի ցանցի ընդլայնման և բարելավման նպատակով կիրառելի հետևիլալ միջոցները.
- ա) Առանձին խանութները վրա հաստատել բանվորական կոլեկտիվների շէֆութիւն.
- բ) Հատուկ ուշադրութիւն դարձնել կազմերի պատրաստման և վերապատրաստման գործի վրա.
- գ) Ուժեղացնել հարվածայնութիւնը և սոցմրցումը բանվորական կոոպերացիայի ցանցում.
- դ) Բանկոոպերացիայի արտադրական ծրագրերը քննության առնել բանվորական լայն ժողովներում.
- ե) Արագացնել Բանկոոպի արտադրական ասպարառի բանվորականացման խնդրի լուծումը.
- զ) Միջոցներ ձեռք առնել կարգավորելու բանվորական մատակարարման գործը.
- է) Հետեւողական հսկողութիւն ունենալ ճաշարանների

և թեյարանների սանիտարական դրության վրա, ինչպէս նաև միջոցներ ձեռք առնել, վոր հացի վորակը բարձրացվի և ժամանակին բաշխվի քաղաքացիներին.

- ը) Ապահովել ժակ բաշխիչները ամեն տեսակի անհրաժեշտ մթերքներով, վերջ տալով ճաշարաններում առաջացող հերթերին.
- թ) Միջոցներ ձեռք առնել աշխուժացնելու խանութային հանձնաժողովների աշխատանքները.
- ժ) Կարգավորել դեֆեցիտային սնունդների բաշխումը և ուժեղացնել պաշարը այդ ասպարեզում դոյութիւն ունեցող չարաչահութիւնների դեմ.
- ժա) Արագացնել ժայակուտակման ակմայը, ինչպէս նաև ընդգրկել Բանկոոպի ցանցի մէջ նոր անդամներ.
- ժբ) Կարգավորել ճաշարանների և խանութներին կից պահեստները, միաժամանակ տրամադրելով Բանկոոպին համապատասխան շենքեր բաշխման կետեր կազմակերպելու համար: Նոր կառուցվող շենքերի նախադիւրը կազմելու նախատեսնել Բանկոոպի ոգտագործության համար համապատասխան խանութներ և պահեստներ.
- ժգ) Աշխուժացնել Քաղխորհրդի Առկոոպ. սեկցիայի աշխտանքները և նրա հսկողութիւնը բանվորական կոոպերացիայի ցանցի ասպարեզում դարձնել հետեւողական: Ժողովրդական սննդի ապահովման ու գործի հաջող կազմակերպման տեսակետից դրանք անհրաժեշտ կոոպերատիվ սեկցիային առնթներ կազմակերպել ժողովրդական սննդի յենտեկցիա.
- ժդ) Միջոցներ ձեռք առնել դարգացնելու և իր կոչման դճրության վրա դնելու Բանկոոպի մերձքալաքային խորհային անտեսութիւնը.
- ժե) Գտնել անհրաժեշտ տնային լիազորների ղեկավարության պարտականութիւնները դնել Բանկոոպի Կազմ-ժնի վրա.

12--

Ժդ) Կենսական պահանջ համարել Բանկոտայի Վարչության սեփական շենք ունենալու խնդիրը, վերի համար տրամադրել համապատասխան հողամաս.

Ժը) Կարգավորել և ուժեղացնել Բանկոտայի փոխադրահան միջոցների խնդիրը.

Ժթ) Ծավալել Բանկոտայի կուլտուր-կրթական աշխատանքները Բանկոտայի անդամների մեջ:

ՀՐԱՀԱՆԳ—ՆՍԿԱԶ ՄՇԱԿՈՂ ԲԱՂԱԲԱՅԻՆ ՀՄՆԶՆԱԺՈՂՈՎ

1931 թ.

հունվարին

40.164

352(47.925)
2-99